

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Compendiosa Praxis Beneficiaria

Nicolarts, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1658

Decisiones Rotales In una Leodien. Decanatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61991](#)

DECISIONES ROTALES

In una Leodien. Decanatus.

PRIMA

Coram R. P. D. Manzanedo. Veneris.
26. Februarii 1627.

*Electio
Decanatus
valida de-
claratur.*

N I.

V Acante Decanatu Ecclesiarum Collegiate S. Bartholomaei Leodien. Capitulum & Canonici dictae Ecclesiarum in Decanum elegerunt D. Ioannem Sauveur, qui presentata electione Capitulo Cathedrali Leodensi, ab Episcopo petiit confirmationem illius, sed quia pro parte D. Ioannis Novilia fuit oppositum de invaliditate electionis, ideo causa in Rota introducta, & mihi commissa, dubitavi an constaret de illius validitate, & Dominii constare responderunt, & moti fuerunt ex eo, quod d. Ioannes Sauveur non solum habuit maiorem partem votorum respectu totius Capituli, prout requiritur ad effectum, ut quis dicatur canonicus electus a maiori & seniori parte Capituli, ad text. in c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4. & conf. 25. n. 4. lib. 2. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1. Sed etiam habuit omnia vota, ut legitur in instrumento electionis, de quo in summario d. Ioannis n. 1. unde negati non potest, quin appareat de validitate electionis, ut factae a maiori parte Canonicorum, a Canonicis congregatis more Collegii, ad trad. per Dec in c. cum omnes. 18. in prima lect. de constit.

*Cui non
obstat c.
quia pro-
pter de e-
lect. ut po-
ste in digni-
tatis
inferiori.*

II. Nec visum fuit Dominis obstatre dispositionem text. in c. quia propter. 42. de elect. cum praescripta ibi forma procedat solum, & sibi locum vendicet in electionibus Ecclesiarum, que per mortem Praefati viduantur, ut notat ibi gloss. 1. & ibid. Abb. n. 7. vers. circa istam partem. & vers. in hanc partem. ubi testatur de communi. Io. Andr. n. 6. Butr. n. 19. Imol. n. 3. vers. sed non habet locum. Franc. Marc. decis. 924. n. 1. lib. 1. Et in

Et in puncto, quod dicta forma non sit servanda in electione dignitatum inferiorum dicit Abb. ubi supra. n. 7. vers. iste autem. Imol. d. n. 3. Franc. Marc. decis. 920. n. 3. & 4. lib. 1. ex quo sequitur, quod licet Capitulum voluerit eligere per viam Scrutinii, non erat servanda in dicta electione forma d. c. quia propter, cum non agatur de prima dignitate Collegiatæ, ut constat ex litteris Sixti V. ex fide Curialium, de quibus in dicto summario Ioannis num. 2. & 3. Garcias de benef. par. 1. c. 6. n 20.

III. Minos obstat, quod Scrutatores non publicaverint electionem Publica.
iuxta prescriptam illis formam in Compromissio; quia cum publicatio-
nem electionis Capitulum commiserit Scrutatoribus & directoribus, po-
tuit illa fieri per uatum exillis, qui cæteris presentibus, iure optimo po-
tuit publicationem electionis facere. ad text. in c. sicut. 21. de elect. in 6. tatorum.
& tanto magis, stante presentia & acquiescentia ipsius Capituli, dum De-
canus S. Pauli unus ex compromissariis, tam nomine suo, quam aliorum
omnium publicavit in Decanum D. Joannem Sanguineum; ex quo resultat
non solùm ratificatio gestorum per Decanum S. Pauli, quibus Capitulum
tacendo videtur consensisse, ut in puncto gloss. in d. cap. sicut. verb. per
unum. Abb. in d. c. quia propter. n. 11. Specul. tit. de elect. §. 1. n. 2. vers. si
autem. Franc. Marc. decis. 924. n. 2. Petr. de Bassio. in direct. elect. par. 3.
cap. 33. n. 4. qui DD. loquuntur, quando publicatio debet fieri ab eo, qui
non est de Capitulo, ut in casu nostro, sed etiam declaratur & cognosci-
tur, quid & quomodo per d. Capitulum S. Bartholomæi Scrutatoribus ac
directoribus fuerit ordinatum & dispositum.

IV. Denique non obstat, quod instrumentum electionis, ex eo quod
carent testibus, non videatur in forma probanti, cum talis defectus sup-
pleatur ex subscriptione directorum, praesertim cum adfuerit unus testis,
& Notarius, qui loco alterius testis habetur, nec non tot Canonici, qui
sic & tanquam partes & interesse habentes considerentur, nihilominus
visum fuit Dominis sufficere pro talis defectus supplemento.

V. Ex quibus censuerunt Domini electionem fuisse validam, reser-
vauit tamen super electi idoneitate particulariter videre.

Instrumen-
tum electio-
nis sub-
scriptum
à directo-
ribus est in
forma pro-
banti.

Conclusio
pro validi-
tate elec-
tio-
nis.

SECVN-

SECUNDA.

Mercurii 10. Decembris 1627. coram R.
P. D. Pirouano.

*Decisio al-
tera prioris
confirmata
boris.*

N.I.

Esolutū fuit, standum esse in decisōs in hac causa 26. Februarii praterī 1627. quia Saneur docet de suo titulo, nempe valida electione, nēdum quia habuit maiorem votorum partem respectu totius Capituli ad canonica electionē necessariā c. Ecclesia vestra. 48. de elect. ubi Abb. n. 4. Et cons. 52. n. 4. lib. 2. Dec. in c. cūm omnes. 18 in 1. lect. n. 7 de constit. Franc. Marc. decis. 922. n. 2. lib. 1. Sed omnes de Capitulo concurrent ad eandē electionem, ut clatē colligitur ex instrumento electionis, quod datum fuit in eius summario.

*Nec obstat
c. quia
propter.
ut in su-
plicitate
decisione.*

II. Non obstat, quod electio sit nulla, ob non servatam formam c. quia propter. 42. de elect. circa votorum eligentium, & ad invicem ipsorum Scrutationem, & ipsius electionis publicationem, quibus circumscriptis, electio iuvalida remanet, Innoc. Hostie. Abb. Butr. in d. c. quia propter. & latē fuit comprobatum in Trevire. Abbatis. 20. Novembris 1624. coram D. Decano. quia decisio respondit dispositionem c. quia propter. non se extendere ad inferiores dignitates in Collegatis existentes, prout est Decanatus, de quo agitur, Abb. in d. c. Ecclesia vestra. n. 7. de elect. Imol. ibid. n. 3. Franc. Marc. decis. 922. n. 3. lib. 1. ea ratione, quia Ecclesia non videtur per inferiores, sed per primam dignitatem, gloss. Abb. Io. Andr. Butr. Imol. in d. c. quia propter. Fran. Marc. d. decis. 922. n. 1. lib. 1. Garcias de be- nef. par. 1. c. 6. n. 19. & 20.

*Quia De-
canatus
non est
principalis
dignitas.*

III. Non obstat, quod hæc Decanalis dignitas sit principalis in Ecclesia S. Bartholomæi, in qua contigit vacatio, & de qua agitur, ut propter. tēa supradicta retorqueantur, & initant pro invaliditate electionis, quia vi- sum fuit Noviliam impetrantem sufficienter non iustificasse hanc qualita- tem, prout ei necessarium erat, dum obijcit defectum formæ non serva- ta in electione, Rota decis. 8. & 9. de except. in nov. & decis. 353. n. 8 & 9. cum ibi addit. num. 18. coram Papa Gregor. XV.

*Quod &
probant
testes in
hac causa
producti.*

IV. Nam si probatio maioritatis huius Decanatus deducatur ex testi- bus datis per Novilam. Primus quidem deponit explicitè Decanatum es- se primam dignitatem, alii verò duo consentiunt Præposituram esse pri- mam di-

mam dignitatem; nam secundus iuxta 19. dicit in Collegiatis Leodiensibus adesse duas dignitates, scilicet Decanatum & Praeposituram, & primam dignitatem esse Praeposituram. Tertius vero iuxta 21. pariter respondit in qualibet Collegiata Ecclesia adesse duas dignitates, Decanatum & Praeposituram, primam vero dignitatem esse Praeposituram, & habere sedem in digniori loco, quando ad chorum accedit, quamvis rarissime soleant facere: & haec probatio per testes conquisatur, quia duo destruunt dictum unius, & probant plenè contra inducentem, sicut pro eo etiam probationem implerent, Rota decis. 594. n. 2. par. 3. divers. & decis. 747. n. 6. part. 2. recent. quod idem fuit dictum in Bononiensi portoni. 8. Martii. 1610. coram D. Patriarcha Pamphilio. Nec vis facienda est in distinctione iurisdictionum, quod scilicet Praepositus non habeat iurisdictionem in spiritualibus, ut dicunt iidem testes, sed solùm cognoscat causas laicorum delinquentium, quia iurisdictio non distinguunt prioritatem dignitatum, sed locus nobilior, qui est prima sedes post Pontificalem, quam testes admittunt esse Praepositi, gloss. in c. quam periculose. in vers. primatus. 7. q. 1. Felin. in rubr. n. 8. de maior. & obed. Boer. de auct. magn. conf. 79. Cassin. in catalog. glor. mundi. par. 1. confid. 10. Tiraquell. de iur. primog. in prefat. n. 13. Et similiter non relevat, quod Decanus habeat curam animarum, inferendo per eam ad primariam dignitatem, quia ex dictis corundem testium, cura non est apud Decanum in proprietate, sed quoad exercitium, dum eo mortuo, vel absente, Capitulum providet de vice-Decano; & idem est de iure, quod cura in Collegiatis sit penes Capitulum, Put. decis. 290. lib. 1. Rota in recent. decis. 340. par. 2. Gonçalvez ad reg. 8. gloss. 6. n. 71. & seq. ut propterea non vacante proprietate curæ, non etiā ex hoc capite possit inferri ad viduationē Ecclesiæ.

V. Si vero haec maioritas Decanalis dignitatis fundatur de iure communis, hoc pariter non probatur, sed contrarium ex decis. 4. vers. ego vero dicebam. de elect. in nov. & ibi Papa Zon assertens Praeposituram esse principalem dignitatem, tribus concurrentibus. Primo, quod sit electiva. Secundo, quod habeat administrationem temporalium. Tertio, quod habeat prærogativam in sededo. Quæ omnia concurrunt in presenti ex dictis testium Novilia. & haec attētā consuetudine, quæ in Germania viget, ut Praeposituræ sint primæ dignitates in Collegiatis, in Francia vero Decanatus, de qua testatur Compilator decisionis, cui multum Domini detulerunt, cum esset auditor Rotæ insignis: & ulterius visa fuit sufficenter comprobata haec consuetudo ex attestatione Sixti IV. & V. & aliorū in Concordatis experimentum hanc Ecclesiam S. Bartholomæi, & Praeposituras esse primas dignitates, quæ attestations referuntur etiam per Chokier Leodien. in suis comment. ad reg. Cancell. reg. 3. n. 16. Et dantur duæ electiones de hac

Idq. consuetudo in Germania confirmata.

Praepositura, tanquam de prima dignitate in Collegiata S. Bartholomaei.

VI. Non obstat, quod eadem decisio 4. in nou. de elect. contrarium de iure determinet, quia semper obstat consuetudo allegata per Compilatorem & suprad ex aliis comprobata. Neque decisiones Burgen. iuris Praesidentia, primò coram D. Patriarcha Pamphilio, quæ est 533. n. 4. par. 2. recent. & deinde in eadem coram Domino meo Merlino 18. Junii 1627. contrarium disponunt; quia prima dicit Decanatum esse dignitatem sub n. 4. quod non controvertitur, & sub n. 5. firmat, ubi non adest Archipresbyter, succedit in eius locum Decanus, & hoc admittitur, sed quando in eadem Ecclesia adest Præpositus & Decanus, & quæstio est de prioria, nihil dicit, prout nec secunda decisio hoc tangit. Et quæ deducuntur ex historia Molani de Canonicis. cap. 4. & poemate Decani S. Pauli, vel nō sunt attendenda in hac quæstione de maioritate, vel si aliqua fides esset adhibenda, illa diminuitur & annihilatur ex testibus, & ex instrumentis electionum datis, arrestatione Compilatoris, & generalitate qualitatis Præpositorum Germaniæ, quæ sunt primæ dignitates in Collegiatis, ex superadditione: ita ut assertio illorum conquisita remaneat ex contrariis allegatis, & penitus irrelevans, Rota decis. 160. n. 12. par. 1. recent. & in Majoricen sacrificia 5. Novembbris, 1603. coram Cardinale Pamphilio. Gratiian. discept. 893. n. 26. & 9. 8. n. 26.

Et sufficit publicatio per unum ex Scrutoribus:

VII. Demum non obstat, quod si etiam admitteretur Decanatum non esse primam dignitatem, nec per consequens subiacere illius electionem formæ c. quia propter nihilominus esset servanda forma præscripta in Compromesso, etiamsi forma non fuisset de iure necessaria. Innoc. in c. si cui. 23. & ibi Franc. post Archid. & Io. Andr. n. 2. de elect. in 6. propterea cum publicatio electionis facta non fuerit ab omnibus deputatis in Compromesso, sed tantum à Decano S. Pauli, dicebatur electionem corrue. Quia decisio causæ respondit sufficere publicationem esse factam ab uno ex Scrutoribus aut Directoriis in compromesso nominatis, ceteris præsentibus. c. sicut. 21. de elect. in 6. & quod magis est, Capitulo præsente & acquiescente; quæ acquiescentia succedit loco ratificationis. gestorum per Decanum S. Pauli, Specul. in tit. de elect. §. 1. n. 20. cum aliis in eadem decisio. one causæ allegatis. Et ita &c.

TERTIA

TER TIA.

Mercurii 14. Junii 1628. coram R. P.

D. Pirovano.

N. I.

Eritio hæc causa fuit proposita, & Domini adhuc responderunt standum esse in decisis, quia *Ioannes Saneur* fundat intentionem suam super valida ele-

Tertia decisio, quæ primis statutis sur.

ctione Capituli, & Confirmatione Episcopi, ut in

primis decisionibus abundè fuit firmatum; *Novilia* autem tanquam praetensus provisus à sede Apostolica, & de eadem dignitate Decanatus tanquam de prima in Collegiata non iustificat narrativam suarum literarum; quia tam de iure Decanalitis dignitas non est prima, c. quamvis. 9 de verbis signif. Oldrad. cons. 281. n. 1. quām de consuetudine generali Germaniae, de qua testatur Rota decis. 4 de elect. in nov. affirmando Præpositorialē dignitatem esse primam in Ecclesiis Regionis prædictæ, cum qua concurrit altera assertio, de qua in Bulla Concordatorum Leodiensium, in qua ponitur hæc S. Bartholomæi Præpositura, & dicitur Præposituras esse primas dignitates, & dantur duæ provisiones Apostolicæ de hac S. Bartholomæi Ecclesia tanquam de prima dignitate: & his accedunt testes *Noviliae* consentientes esse primam dignitatem; ex quibus in primis decisionibus excludebantur obiecta contra electionem *Saneur*, quod scilicet non fuisset servata forma c. quia propter de elect. ex quo prædicta forma non erat servanda in electione dignitatum, per quarum vacationem Ecclesiæ non viduantur, prout non viduantur per obitum obtinentium inferiores dignitates, ut latè fuit firmatum in decisionibus caulæ.

II. Neque relevant, quæ hodie replicata fuerunt, quod licet Præpositus habeat primam sedem in Choro, & habeatur tanquam prima dignitas ad effectum reservationis, attamen nihil commune habeat cum Capitulo, aut ei præsit, ut ideo nec Præsidens, aut Prælatus, aut dignitas in ea dici possit, *Gemin. in c. 1. n. 7. vers. est ergo. de consuetud. in 6. guitas. li-Add. ad decis. 4. de prob. in nov. Selva de benef. part. 1. q. 2. n. 71. & seq. ces non Quia hæc distinctio, ultra quod ex allegatis non probatur, neque in pri- præsit Capitulo.*

mo, neque in secundo capite, caret etiam ratione, nam distinguere effectus reservationis, & prioritatis, aliud non est, quām admittere duo capita in eodem Collegio & Ecclesia, quod monstrorum reputatur, & in

F2

iure

iure damnatur, ut in *decis. 5 de elect. in nov.* ponderatum. Valet quidem argumentum, non præsidet, ergo non est Prælatus, aut principalis dignitas; sed alter obtinet principalem dignitatem, & primam sedem in choro, alter vero administrat & imperat, ergo est prima dignitas ista, quæ administrat, non bene consequuntur; quia possunt contingere ex privilegio aut præscriptione, absque lassione status principalis dignitatis in suo esse, quod sit caput & sponsus Ecclesiæ: & per hanc rationem cessant argumenta à iurisdictione Archidiaconi, & cura animarum, quæ illi annexa prætenduntur, quia si cessarent probationes istius qualitatis prioralis, bene deserviunt tanquam signa ad distinguendum statum primæ dignitatis; sed admisso, quod plenè iste status sit probatus, prout verè probatur ex iam relatis, non est opus coniectionis, aut signis circa ea, quæ claram patet, ut iustificantur in sua qualitate, *l. continuus ff de verbis oblig.*
L. cum de indebito ff. de probat. surd. decis. 194. n. 20.

*Et per e-
ius, non au-
tem Deca-
ni mortem
Ecclesia
viduatur.*

III. Minùs vilum fuit obstare, quod hodie prætendatur probari Ecclesiam viduari per obitum Decani, ex duabus attestacionibus Cleri Leodiensis, & ex tribus enunciatiis emanatis in tribus electionibus Decanatus, ac iuramentis eorumdem, & auctoritatibus eorum, qui de dignitate Decanorum scriplerunt. Quia assertiones Cleri aduersus assertionem Papæ in Bulla Concordatorum non præponderant, similiter & enunciatiæ electionum cedere debent enunciatiis Papæ, tanquam de Præpositura prima dignitate, quæ emanarunt in duabus provisionibus Apostolicis; & iuramenta Decanorum confunduntur cum iuramentis Præpositorum, quorum forma data fuit, postquam ex eodem contextu apparet, quod defensio in arduis speget ad eundem Præpositum. Ac demum auctoritates & historiæ non relevant contra veritatem, nam eis tantum creditur, quantum auctoritate comprobatae sunt. *Dec. in c. cum causam. 13. n. 8. de probat. Paris. cons. 23. n. 152. lib. 1. Menoch. cons. 112. n. 70. lib. 2. & cum au-
toritate Papæ in Bullis Concordatorum, & à testibus eiusdem Novilie nuncupetur hæc Præpositura prima dignitas, satis improbantur, ut illi, fi-
des non adhibeatur. Et ita fuit resolutum. Hactenus Rota.*

*Prædicta-
rum de-
cisionum
confirma-
tio.*

§. 7. Insuper præmissæ decisiones Rotales circa formam elec-
tionis c. quia propter in dignitatibus maioribus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis necessariò observandam, confirmatae fuere ab eadem Rota Romana *in una Leodien. Abbatia.*
19. Ianuarii 1633. per insigni decisione ad favorem q. Ioannis à Chokier Vicarii in spiritualibus Generalis Leodiensis emanata, quam, ne prolixior sim, hic omitto.

§. 8. Ser-

§.8. Servanda quoque est prædicta forma in electione Prælatorum quarumcumque Ecclesiarum Regularium, super quo omnem ambiguitatem sustulit sacra Tridentina Synodus, quæ d.c. quia propter minimè derogavit, sed & sess. 25. cap. 6. de regulari statuit hisce verbis. In electione superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generallium, & Abbatissarum, atque aliarum Prepositarum, quod omnia recte & sine ulla fraude fiant: imprimis sancta Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta: ita ut singulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum electionis faciende constituere, aut voces & suffragia absentium supplere. Si vero contra huius decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in religione obtinenda inhabilis existat: facultatesque super his concessæ eo ipso abrogata censeantur, & si in posterum aliæ concedantur, tanquam subreptitiae habeantur. Videantur super his decisiones Rotales supra §. 4. & 5. citatæ. Et hæc de forma in electionibus Ecclesiarum & dignitatum servanda attigisse sufficiat, iam ad alia progrediamur.

§.9. Respondeo secundo, in vim prædictorum Concordatorum Pontificiæ dispositioni reservari nominatim collationem & provisionem maiorum dignitatum in Cathedralibus post Pontificalem, & principalium in Ecclesiis Collegiatis, in quocumque mense vacantium, ut patet ex tenore eorundem Concordatorum supra num. 5. ubi Papa concedit de cæteris dignitatibus, & beneficiis quibuscumque, tam sacerdularibus, quam regularibus in sex Ordinariorum mensibus infra designandis vacantibus, per eosdem Ordinarios posse disponi (maioribus dignitatibus post Pontificalem in Cathedralibus, & principalibus in Ecclesiis Collegiatis exceptis) quæ etiam per Regulam III. nunc IV. Cancellariæ Apostolicæ expressè sunt reservatæ, sc. de quo vide Garciam de benef. part. 5. cap. 1. §. 5. num. 256. Chokier ad reg. 1. sub n. 23 caju 15. & ad reg. 3. n. 6. Layman Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1. Barbos. de off. & potest. Episcopi. part. 3. alleg. 57. num. 94. & seq.

Et in quibus summis que Prælaturis regularibus.

In super Concordato reservant Papæ maiores dignitates in Cathedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis immo mezu-

46 Tit. I. De Reservationibus

*Videlicet
Præpositi-
turas.* §. 10. Maiores porrò dignitates post Episcopalem in Ca-
thedralibus, & principales in Ecclesiis Collegiatis communi-
omnium passim locorum per Germaniam usu censentur Præ-
posituræ, Chokier ad reg. 3. cancell. n. 20. Layman. loco suprà cit. Rota
decis. 4. in nov. de elect. & in decisionibus suprà hoc tit. & dub. post
§ 6. adductus. Vbi tamen in Collegiatis nulla existeret Præposi-
tura, Decanatus vicem principalioris dignitatis obtineret.

*Idq. fuit
per Rotam
Romanam
sepè decla-
ratum &
decessum.* §. 11. Quin pro omni ambiguitate circa hanc reservatio-
nem Pontificiam tollenda, idipsum crebris Rotæ Romanæ
decisionibus fuit definitum & confirmatum, uti videre est
part. 2. recent. decis. 580. & apud Branden. ad Concordat. quest. 12.
notab. 3.

*Leodienses
gaudent
peculiaris
privilegio
eligendi
Præpositos.* §. 12. Verùm ab hac reservatione excipiuntur Leodiens-
es, quos speciali Concordato, privilegio & prærogativa coho-
nestavit Sixtus V. Pontifex Maximus anno salutis 1585. Ponti-
ficatus lui primo, dum prætaetas dignitates electivas, tam in
Civitate, quam tota Dioecesi Leodiensi voluit non compre-
hendi sub hac, & quibuscumque Regulis reservatoriis, aut as-
liis in corpore juris non clausis; sed reliquit liberæ electioni
inferiorum, dum modò tamen intra 30. dies à die vacationis
computandos electio fiat, & confirmatio petatur à S. Sede in-
fra sex menses à die electionis numerandos, aliàs ejusmodi
electiones nullas declarat, suèq; & successorum suorum di-
spositioni reservat: nec eiusmodi electioni voluit præiudi-
cium aliquod afferri per qualcumque collationes, provisio-
nes, commendas, vel qualvis alias in contrarium auctoritate
Apostolicâ factas dispositiones, etiam cum speciali derogatio-
ne horum privilegiorum & Concordatorum, prout appetet
ex dicta Constitutione extensè posita à Chokier. ad reg. 3. can-
cell. sub num. 16. Quam Urbanus Papa VIII. non solum confir-
mavit, sed insuper indulxit, nullas prædictarum Præpositura-
rum resignationes, simplices cessiones, vel etiam coadiutorias
admittendas esse, nisi in favorem Canonicorum eiusdem Ec-
clesiæ Cathedralis Leodiensis, cuius privilegii Apostoliç
etenorem pro maiori notitia hîc inserere libuit.

VRBA-